

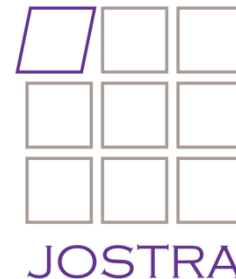
Investicijų projektas „Pasirengimas galimai avarijai
Baltarusijos branduolinėje elektrinėje“

LIETUVOS PASIRENGIMO GALIMAI AVARIJAI BAE PROBLEMOS BEI PRIELAIDOS

Renata Baniulienė

2021-09-22

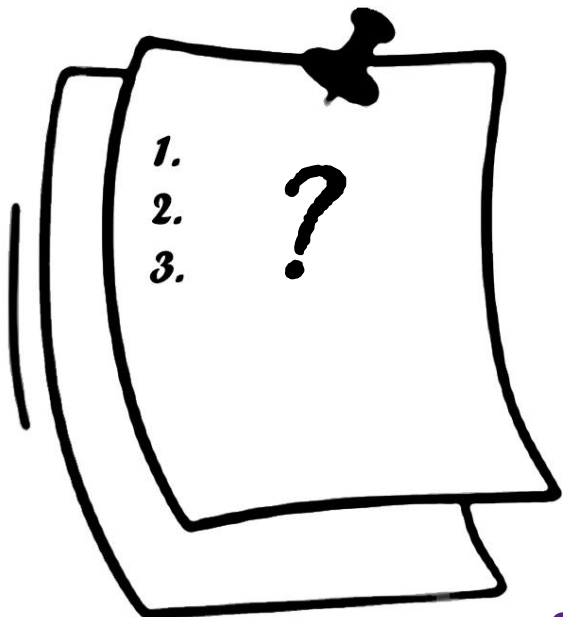
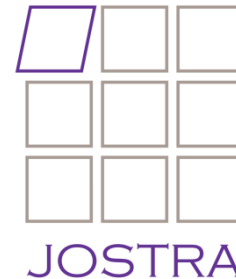
Vilnius

TURINYS

- Esminės pasirengimo problemos
- IP sprendžiamos problemos
- Problemų sprendimo prielaidos

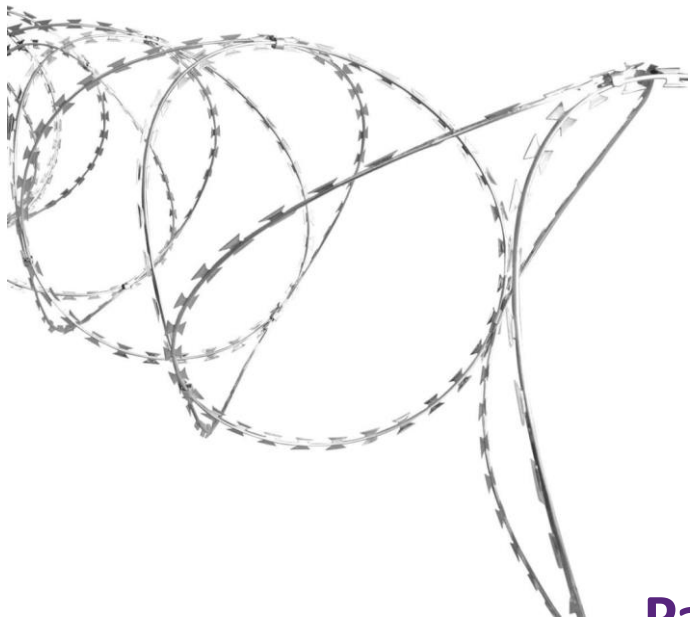
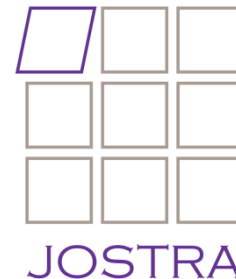
ESMINĖS PASIRENGIMO PROBLEMOS

- Pasirengimas galimai avarijai Baltarusijos branduolinėje elektrinėje pradedamas lyg nuo tuščio lapo

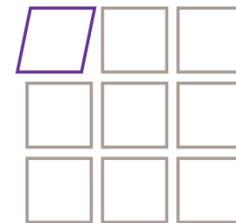
80 % veiksmų sudaro bendrosios funkcijos, kurios planuojamos ir vykdomos ir kitokio pobūdžio situacijose

ESMINĖS PASIRENGIMO PROBLEMOS

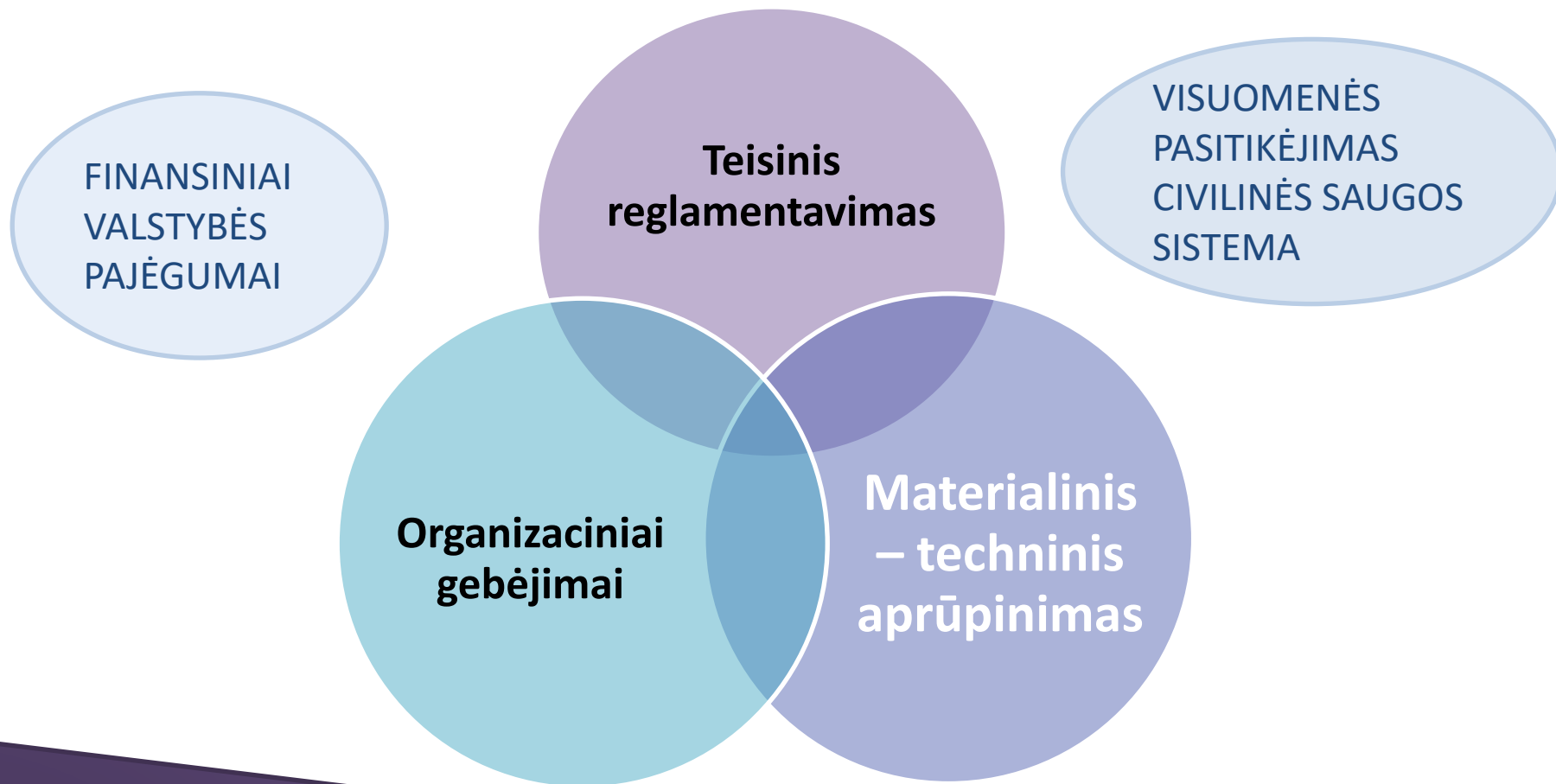

- Akcentuojamas pasirengimo poreikis tik SAVPZ ir IPA teritorijose.

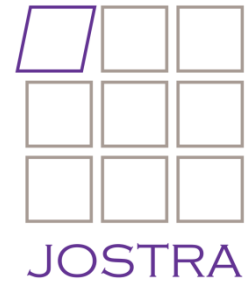
Pasirengimas būtinas ir kitose teritorijose

INVESTICINIS PROJEKTAS NESPRENDŽIA VISŲ PASIRENGIMO PROBLEMŲ

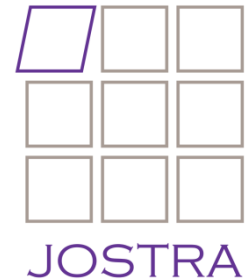
PASIRENGIMĄ APSUNKINANČIOS PROBLEMOS

- Neaiški vadovaujančioji ir už ekstremaliosios situacijos, kilusios dėl Avarijos BAE suvaldymą atsakingoji institucija.

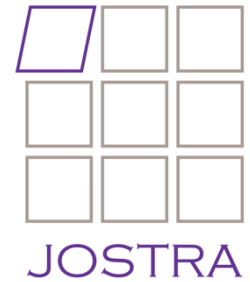
Valstybiniame ESVP numatytais atsakingosioms institucijoms VATESI ir EM Valstybiniame gyventojų apsaugos plane vadovavimo funkcijos nėra numatytos.

PASIRENGIMĄ APSUNKINANČIOS PROBLEMOS

- Neaiški institucijų atsakomybė bei sprendimų derinimo procedūros vykdanant Valstybiname plane numatytas gyventojų švarinimo, evakavimo, perkeliamųjų gyventojų apgyvendinimo, aprūpinimo, logistikos, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo funkcijas.

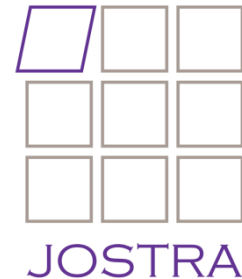
PASIRENGIMĄ APSUNKINANČIOS PROBLEMOS

Nepakankamas valstybės institucijų:

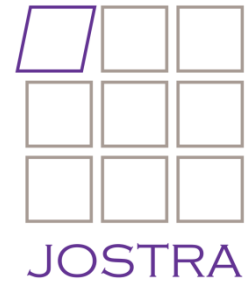
- pasirengimas ekstremaliosioms situacijoms,
- veiklos tęstinumo užtikrinimas,
- institucijos reguliavimo srities atsparumo ekstremaliosioms situacijoms didinimas.

PASIRENGIMĄ APSUNKINANČIOS PROBLEMOS

Sudėtinga teisinė aplinka: daug, neaiškūs, nenuoseklūs, nesuderinti, prieštaringi, skubotai, pagal iškilusį poreikį keičiami teisės aktų reikalavimai nulemia didelį pasirengimo būklės neapibrėžtumą.

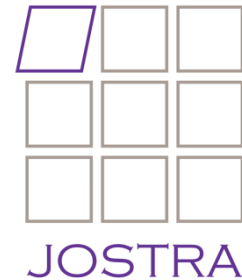
PASIRENGIMĄ APSUNKINANČIOS PROBLEMOS

Nepakankamas savivaldybės institucijoms valstybės deleguotos civilinės saugos funkcijos finansavimas ir ydinga Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodika.

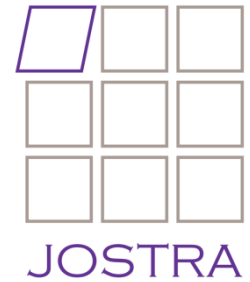
Valstybės perduota savivaldybėms radiacinės saugos funkcija – visai nefinansuojama.

PASIRENGIMĄ APSUNKINANČIOS PROBLEMOS

- Nėra civilinės saugos specialistų parengimo sistemos, nenustatytos jų kompetencijos.
- Nėra vieningos civilinės saugos mokymo sistemos.
- Civilinės saugos mokymų teikėjams netaikomi jokie kvalifikaciniai reikalavimai.

PASIRENGIMĄ APSUNKINANČIOS PROBLEMOS

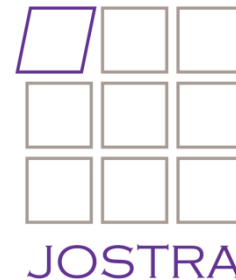

Trūksta žinių ir gebėjimų:

- Sprendimus priimantiems pareigūnams - apie CSS ir esamą teisinį ekstremaliųjų situacijų valdymo reglamentavimą;
- Savivaldybių darbuotojams – apie gyventojų evakavimo organizavimo, sanitarinio švarinimo* ir kitų specifinių funkcijų vykdymą.

* planuojama

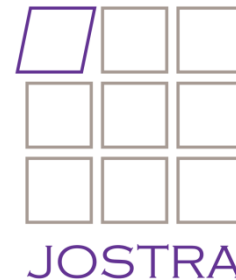
INVESTICINIŲ PROJEKTŲ SPRENDŽIAMOS PROBLEMOS

Ankstyvojo perspėjimo ir radiologinio monitoringo priemonių nepakanka, kai kurių techninė būklė nepatenkinama arba baigiasi eksploatacinis laikotarpis – yra rizika negauti jokios informacijos apie situaciją.

IP numatytas priemonių ir lėšų poreikis užtikrinti ankstyvąjį perspėjimą ir radiologinį monitoringą.

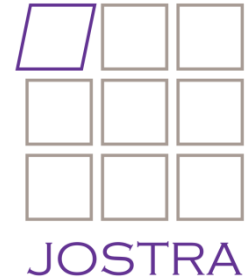
INVESTICINIŲ PROJEKTŲ SPRENDŽIAMOS PROBLEMOS

Nepakankamas civilinės saugos sistemos darbuotojų, atliekančių avarijos padarinių likvidavimo darbus, radiacinės saugos užtikrinimas: visoms institucijoms trūksta asmeninės apsaugos priemonių, individualiosios apšvitos kontrolės prietaisų.

IP numatytas lėšų poreikis asmeninės apsaugos, individualiosios apšvitos kontrolės priemonėms įsigyti.

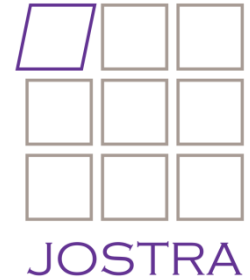
INVESTICINIŲ PROJEKTŲ SPRENDŽIAMOS PROBLEMOS (IŠ DALIES)

Savivaldybės nėra pasirengusios savarankiškai tinkamai organizuoti gyventojų apšvitos kontrolės ir dezaktyvavimo funkcijų atlikimo, tam trūksta žmogiškųjų, materialinių ir finansinių resursų.

IP numatytas priemonių ir lėšų poreikis gyventojų apšvitos kontrolės ir dezaktyvavimo funkcijoms atlikti.

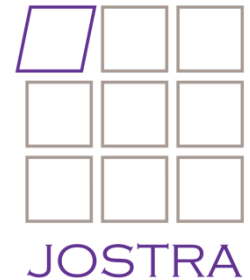
INVESTICINIŲ PROJEKTŲ SPRENDŽIAMOS PROBLEMOS

Gavus finansavimą specifinėms priemonėms įsigyti, kyla problemų organizuojant viešuosius pirkimus, nes perkančiosioms institucijoms ne visuomet yra žinomos reikalingų specifinių materialinių išteklių techninės charakteristikos.

IP parengtos reikalingų specifinių materialinių išteklių techninės specifikacijos.

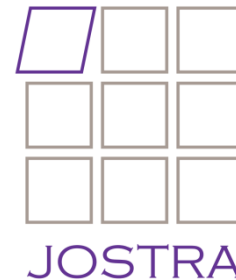
INVESTICINIŲ PROJEKTŲ SPRENDŽIAMOS PROBLEMOS

- Neskiriamos pakankamos lėšos civilinės saugos pratybų organizavimui, o vykusių pratybų metu nustatyti trūkumai ir išmoktos pamokos nenaudojami pasirengimo kokybei gerinti

IP numatytos lėšos mokymams ir pratybų organizavimui

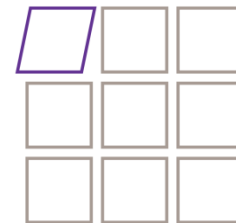
INVESTICINIŲ PROJEKTŲ SPRENDŽIAMOS PROBLEMOS

Žemas visuomenės savisaugos ir pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms lygis, nepakankamas visuomenei teikiamos informacijos apie pasirengimą bei veiksmus avarijos Baltarusijos AE atvejui.

IP numatytas ilgalaikės informacinės kampanijos apie saugumą avarijos BAE atveju strategijos sukūrimas ir įgyvendinimas.

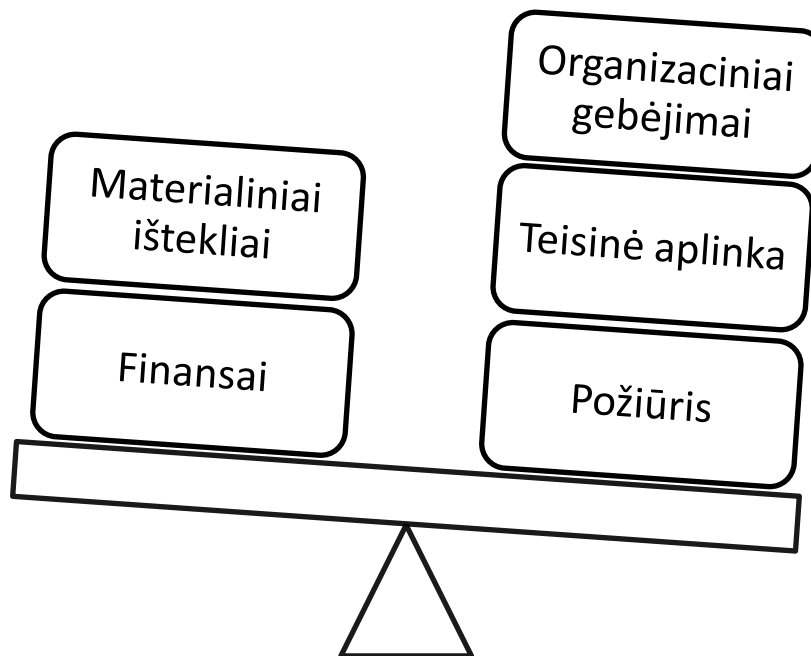
PASIRENGIMO UŽTIKRINIMUI REIKIA ŠIEK TIEK DAUGIAU...

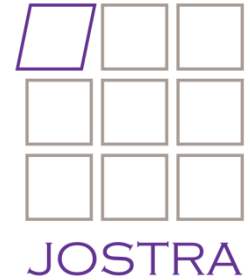
JOSTRA

**IP sprendžiamos
problemos**

**IP nesprendžiamos
problemos**

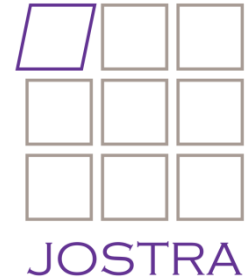

Lietuvos pasirengimo
galimai avarijai BAE problemos bei prielaidos

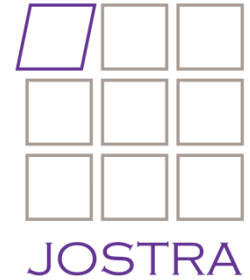
SIŪLYMAI PROBLEMŲ SPRENDIMUI - 6

- Peržiūrėti ir patikslinti gyventojų evakavimą reglamentuojančius teisės aktus: numatyti galimybę LRV skelbti gyventojų evakavimą valstybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju, evakavimo organizavimo nuostatas nuosekliai išdėstyti viename teisės akte arba vienodai visuose teisės aktuose.
- Atsisakyti nuostatos steigti stacionarius tarpinius gyventojų evakavimo bei dezaktyvavimo punktus, nes jų parenkama, atsižvelgiant į avarijos prognozės, radiacinės žvalgybos duomenis bei meteorologines sąlygas.

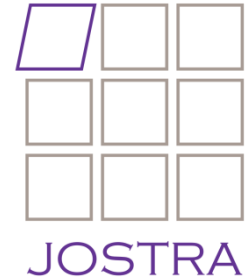
SIŪLYMAI PROBLEMŲ SPRENDIMUI -5

- Tikslinti Materialinių išteklių teikimo ir kompensavimo už jų teikimą tvarkos aprašą jame numatyti visas galimas materialinių išteklių telkimo galimybes (iš valstybės rezervo, savivaldybių ūkio subjektų ir įstaigų, kitų (negretimų) savivaldybių, valstybės institucijų ir įstaigų, gyventojų), numatyti kompensavimo tvarką už GDV ar ESOV sprendimais paimtus naudoti materialinius išteklius.
- Apjungti savivaldybių ESVP numatytus materialinius išteklius į vieną bendrą duomenų bazę, kad valstybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju būtų galima operatyviai surasti reikalingus išteklius ir duoti nurodymus pristatyti juos į reikiamą vietą.

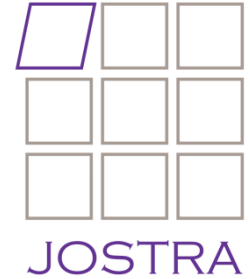
SIŪLYMAI PROBLEMŲ SPRENDIMUI -4

- Sukurti vieningą, į rezultatą orientuotą civilinės saugos mokymo bei civilinės saugos specialistų parengimo sistemą, nustatyti civilinės saugos specialisto kompetencijų aprašus, kvalifikacinius reikalavimus civilinės saugos mokymų teikėjams.
- Plėsti civilinės saugos mokymo mastą: organizuoti realius ekstremaliųjų situacijų valdymo mokymus sprendimus priimančioms valstybės pareigūnams (valstybės institucijų vadovams, VESK nariams, politikams), savivaldybių darbuotojams, turėsimiems vykdyti gyventojų evakavimo organizavimo, sanitarinio švarinimo ir kitas specifines funkcijas.

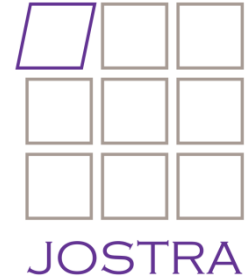
SIŪLYMAI PROBLEMŲ SPRENDIMUI -1

- Tikslinti už ekstremaliosios situacijos, kilusios dėl avarijos BAE suvaldymą ir gyventojų apsaugos organizavimą atsakingą instituciją. Atsakingajai institucijai suteikti įgaliojimus tikrinti remiančiųjų institucijų pasirengimą vykdyti funkcijas ir duoti nurodymus pasirengimo gerinimui.
- Numatyti aiškia institucijų atsakomybę už koordinavimą, vadovavimą ir sprendimų priėmimą valstybės lygiu organizuojant ir vykdant Valstybiname gyventojų apsaugos plane numatytas funkcijas (gyventojų sanitarinio švarinimo, evakavimo, laikinojo perkėlimo, apgyvendinimo, aprūpinimo, logistikos, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo srityse).

SIŪLYMAI PROBLEMŲ SPRENDIMUI -2

- Stiprinant valstybės institucijų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, jų veiklą reguliavimo srities atsparumo ekstremaliosioms situacijoms didinimo bei veiklos tęstinumo užtikrinimo srityse, civilinės saugos funkcijas pavesti struktūriniais padaliniais ar specialistams, sprendžiantiems strateginius institucijų uždavinius.
- Valstybės ir savivaldybių institucijų darbuotojų pareigybių aprašymuose įrašyti darbuotojams numatytas funkcijas ESK, GEPK, ESOC ar kitose su ekstremaliųjų situacijų valdymu susijusiose grupėse.

SIŪLYMAI PROBLEMŲ SPRENDIMUI -3

- Didinti savivaldybėms skiriamą valstybės biudžeto specialiąją tikslinę dotaciją civilinės saugos funkcijai vykdyti.
- Skirti IPA teritorijoje esančioms savivaldybėms valstybės biudžeto specialiąją tikslinę dotaciją radiacinės saugos funkcijai vykdyti.
- Keisti Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodiką ir numatyti savivaldybėse papildomus civilinės saugos specialistų etatus.

AČIŪ UŽ DĒMESJ!

Tel. +370 686 43033

El. paštas:

renata.baniuliene@gmail.com